

TÆNKETANK DANMARK - DEN FÆLLES SKOLE

INDHOLD

- Nyt fra bestyrelsen
- Indpiration fra medlemmerne:
- Rebild Kommune: Læringsledelse og læringsmål
- Sønderborg Kommune: Leg og læring
- Halsnæs Kommune: Understøttende undervisning
- Landsmøde den 15. april Program

Udarbejdet af:

Inger Nøddekær, Sussi Maale og Thomas Steffin

Ansvarshavende:

Guy Rubaudo og Niels Brockenhuus

Kontakt: Se www.taenketankdanmark.dk

Layout: Lise Bernt Hansen

Næste nyhedsbrev: Sommer 2016

Nyt fra Bestyrelsen

Hvorfor er skolereformen god for børn?

Med dette tema til vores landsmøde i april 2016 forsøger vi at rette lyset mod det, der er intentionerne i folkeskolereformen og grundlaget i formålsparagraffen i folkeskoleloven: - *At lave en fælles skole for børn.*

Diskussionen raser landet over om *den lange skoledag, understøttende undervisning, 2-lærerordning og senest om tolkningen af læringsmålstyret undervisning.* Alle elementer, som orienterer sig mod organisering og italesættelse om skolen. Emner der bliver drøftet for emnets egen skyld og underbygget af enkelte fortællinger, "synsninger" og styrket af positioner, som man taler ud fra. I et stille øjeblik kunne man derfor godt reflektere over netop: Hvor er refleksionen, der trækker debatten op på et samfundsplan og overordnet plan, der handler om: *Hvad er opgaven?*

Hvis man bryder enkelte temaer ned og sætter dem ift. opgaven, hvad handler debatten om de lange skoledage så om? Handler den om tiden, man er i skole eller indholdet af dagen? Fra Tænketaankens perspektiv er længden af skoledagen irrelevant, da det handler om *den varierede skoledag.* Så hvis børn svarer, at skoledagen er for lang, er svaret så faktisk et udtryk for, at vi har planlagt den for dårligt og for kedeligt. Hvis en skoledag er kedelig, vil den opleves som lang, uanset om den slutter kl.13 eller kl.15. Den varierede skoledag er altså en skoledag, der tager udgangspunkt i opgaven med børns læring, deres forskelligheder, vekselvirkninger og god undervisning. Så opgaven er,

at tilrettelægge en skoledag, der er varieret, spændende, udfordrende, og som skaber rum for læring.

På samme måde drøftes den *understøttende undervisning* som et enten eller. Skal vi have den? Virker den? Hvem skal varetage den? Kan pædagoger understøtte undervisningen mm? Men intentionen med den understøttende undervisning er ikke at skabe rum for, at dansklæreren laver mere dansk, eller pædagogen leger "et tag fat" i skolegården. Intentionen udspringer af ønsket om at give rum til noget andet end fagopdelt undervisning og SFO. *Intentionen er at understøtte fagene, formålsparagraffen og de tre mål i folkeskolereformen,* og derfor bør den understøttende undervisning planlægges med dette fokus. Drøftelserne bør handle om, hvad den skal kunne Hvordan løfter den kerneopgaven i folkeskolen? Hvordan kan det tværfaglige samarbejde bruge den understøttende undervisning til at løfte skoledagen og opgaven med børnene?

At der nu buldrer en debat om 2-lærerordning i klassen, rejser et interessant spørgsmål. For hvis skyld vil man det? Er det den lange skoledag, vi vil korte ned? Og hvis det er, så mangler man den drøftelse, der er nævnt ovenfor. Er det fordi, det giver bedre resultater? I forhold til forskning skal det være en lærer og en pædagog, hvis det skal have en effekt for børnenes læring og ikke to lærere. Eller er det for at løse sociale problemer i klassen? Igen taler vi om det som ændring af rammen

Bestyrelsens tanker vedrørende temaer i skolereformen!

i højere grad end at drøfte det som en del af kerneopgaven. Loven giver mulighed for, at man i perioder laver skemaer, hvor der kan være *to medarbejdere* på for at løse konkrete og relevante problemstillinger. Det er således et værktøj, der kan bruges på linje med at ændre i læringsmiljøet, holdele eller lave andre tiltag, der understøtter kerneopgaven. Så to lærere er ikke et mål i sig selv.

På det seneste er der opstået en debat vedrørende *læringsmålstyret undervisning*. I det sidste nummer af folkeskolen interviewes Lektor Keld Skovmand i forhold til hans nye bog: *"Uden mål og med – forenkede Fælles Mål?"*, der omhandler en kritik af den læringsmålsstyret undervisning. Samtidig er der flere kommuner, der arbejder med John Hattie, Nottingham m.fl. omkring synlig læring, læringsmålstyret undervisning, læringseffekter og mange andre tiltag, ofte støttet af Mærsk's millioner. På samme måde drøftes der *for og imod* curriculumstyret skole, om tabet af danskesperspektivet og den danske autonome skolelærer. Men disse *diskussioner* er diskussioner på

former og positioner, udsprunget af folkeskolereformen og de tre mål: At børn skal lære mere, trives og bryde den negative sociale arv. Disse mål handler om, at der rent faktisk var mål, der ikke blev nået godt nok i den danske folkeskole. I en skole med rimelige ressourcer var der for mange, der ikke nåede optimale resultater, faglige kompetencer og den nødvendige viden og kunnen. Med denne baggrund var det vigtigt at kigge på effekter af læring, læringsmål og målstyring. Drøftelserne er derfor ikke om alt det, vi kan, skal smides væk, men det vi ikke lykkes godt nok med, skal vi gøre noget ved. Målet er derfor ikke at drøfte formater, tolkninger af forskning, at være for eller imod, men at sætte fokus på, om vores børn får det ud af deres skolegang, som vi og samfundet ønsker: At folkeskolens formålsparagraf og de tre mål for folkeskolereformen indfries.

Som Tænketaank ønsker vi en nuanceret debat, en kritisk og reflekteret tilgang til det at drive skole. Vi ønsker at sætte fokus på at lykkes med målene i den fælles skole samt at etablere en skole for børn!

Inspiration fra medlemmerne

Spændende indlæg fra tre medlemskommuner - Rebild, Sønderborg og Halsnæs.

Andre er velkomne til at komme med bidrag

I forbindelse med Landsmødet d.15.april 2016 i Sønderborg, hvor temaet er:

Hvorfor er skolereformen god for børn?

har vi spurgt nogle medlemmer af Tænketaank Danmark – den fælles skole, om de havde lyst til at fortælle en kort historie fra deres hverdag, hvor de har haft succes med elementer i reformen?

Vi har fået tre korte indlæg fra Halsnæs Kommune, Rebild Kommune og Sønderborg Kommune.

Oplægget var: *Fortæl en historie fra jeres hverdag, hvor I selv har haft succes med skolereformen*. Det kan

være såvel fra undervisningstiden, SFO- tiden, organiseringen, strukturen eller indholdet, eller noget helt andet.

Vi siger tak for de tre indlæg, som vi bringer her og opfordrer andre medlemmer til at skrive deres succeshistorier enten på facebook eller maile dem til redaktionen, som lægger dem på hjemmesiden til inspiration for andre!

Vi glæder os til at drøfte videre på Landsmødet d.15.april 2016.

På gensyn til det spændende program, hvor vi bl.a. skal møde formændene for DLF, BUPL og Skole og Forældre samt Niels Egelund.

Rebild Kommune, Læringsledelse og læringsmål

ved Bjørg Bech Jæger, SFO leder

I Rebild Kommune er det oplevelsen i såvel sfoledergruppen som i skoleledergruppen, at skolereformen har åbnet nye muligheder i samarbejdet mellem lærere og pædagoger.

Vi har arbejdet med den "samordnede indskoling" i mange år faktisk har vi igennem de sidste 15 år haft pædagoger fra sfo'en med i skolen i 20 timer pr. spor, dvs. ca. 5 timer ugentligt pr. klasse. Ordningen har fortrinsvis været brugt til at pædagogerne understøttede den almene undervisning eller havde konkrete støtteopgaver ift. enkelte børn.

Med skolereformen åbnes muligheden for en konkretisering af pædagogernes rolle, ikke bare som dem, der understøtter undervisningen, men mere som en faggruppe, der har en reel opgave ind i skolen. I Rebild har vi gerne villet styrke denne rolle. Ikke for at lave en flok "lærere light", det er ikke det, vi har brug for, men for at skabe en øget bevidsthed om opgaven som skolepædagog. I januar var alle sfo-pædagoger derfor samlet til kursus med UCN. Overskriften var **læringsledelse og læringsmål**, og tidsrammen hed kl. 8-13.

Vi dækkede pædagogerne ind med vikarer, og trak på lærernes beredvillighed til at hjælpe med pædagogernes opgaver i skolen den dag og på den måde kunne pædagogerne nå tilbage og holde sfo'en åben i det almindelige tidsrum.

Baggrunden for temaet var en oplevelse hos personale og ledere i sfo'en af, at vi som pædagoger er vant til læring i mere ustrukturerede rammer (hvilket jo også er en værdi). Vi er ikke så vant til at se os selv som ledere af læring, mere

som medspillere i barnets læring. Didaktik har ikke tidligere været en del af pædagoguddannelsen, og vi kommer derfor som faggruppe til at fremstå lidt mere "loose" end lærergruppen. Det er vores håb, at temaet *læringsledelse* bidrog til styrkelse af den pædagogfaglige profil, og at vi kommer til at fremstå stærkere.

I forhold til læringsmål, har vi som pædagoger altid været gode til at sætte mål. Vi er gode til at aflæse barnet, til at vurdere, hvad det næste udviklingskridt er, til at beskrive kompetencer men idet vi ofte arbejder med de bløde værdier, er vi måske ikke altid så gode til at beskrive, hvad den forventede læring skal være.

Inputtet på kurset handlede om opdeling af mål i forskellige trin, hvor fokus er, hvad barnet lærer, og hvordan pædagogen kan bringe sine kompetencer i spil for at understøtte barnets læring. Kurset skulle gerne understøtte den tendens, vi ser nemlig, at lærere og pædagoger løfter den fælles opgave med at gøre det enkelte barn så dygtig, som det kan blive, ved at kombinere de to fagligheder og kompetenceområder til ét fælles!

Lærer- pædagog samarbejde for og nu

Vi kan så meget sammen!

Nytænkning vedrørende leg og læring

Sønderborg Kommune, Leg og læring – Gode erfaringer med Skolereformen

ved Gudrun Hammer, Afdelingsleder, Augustenborg Skole

I indskolingen på Augustenborg Skole i Sønderborg Kommune har eleverne 'Leg og Læring' på skemaet. 'Leg og Læring' har erstattet understøttende undervisning og lektiecafe.

Det er primært skolepædagogerne, der har Leg og læring, men også enkelte lærere.

Formålet er, at sætte legen på dagsordenen og give rum til at udfolde det læringspotentiale, der ligger i børnenes leg.

Vi startede med at have understøttende undervisning og lektielæsning – lærerne tog ansvar for at sætte den faglige ramme, og pædagogerne skulle så gennemføre forløbene. Når det beskrives i skolereformen, lyder det også som en god ide til nye læringsmuligheder, – men hos os kørte vi træt i det, – det blev meget hurtigt til 'mere af det samme' – og så er det, at skoledagene bliver meget lange for de yngste.

Derfor valgte vi at prøve noget andet – og skifte fokus fra 'undervisning' til 'læring og leg'.

I dette skoleår har 2. klasse arbejdet med almen dannelse, fx øver de sig i at give hånd og hilse på hinanden, de har aktiviteter, der styrker fællesskabet, fx startes hver time med at ligge på gulvet og lytte til højtlesning af klassiske historier, de har bygget puslespil i grupper, de arbejder med at styrke hukommelse og krop, samtidig med at de leger med tal og bogstaver gennem forskellige former for huskelege.

I andre klasser arbejdes der med mindfulness eller læsesklub eller naturoplevelser – det afhænger netop af klassens specifikke faglige og sociale behov.

Leg og læring er ikke kun en titel på skemaet – for medarbejderne har det haft stor symbolsk betydning, at der ikke kun fokuseres på 'undervisning', men også på 'leg og læring'.

Leg og læring er heller ikke 'bare' fri leg. En af fordelene er bl.a. at undervisningens rammer giver nogle helt andre muligheder for at arbejde målrettet med læring gennem legen på en anden måde, der adskiller sig fra legen i SFO, der er mere frivillig og løst struktureret.

Erfaringen indtil nu er, at eleverne i indskolingen har fået mere variation i deres læring – og derfor fortsætter vi med at udvikle konceptet i tæt dialog mellem medarbejderne, skolebestyrelsen og ledelsen.

Halsnæs Kommune, Understøttende undervisning – et forløb i 2. Klasse

ved Gitte Koch, pædagog, Arresø Skole

Udfordring: En lille klasse med 14 elever, 8 drenge og 6 piger. Pige-gruppen er styret af to af pigerne, og denne gruppe er meget konfliktfyldt. Særlig de to styrende piger er dagligt og ofte flere gange om dagen i konflikt. Konflikterne er meget voldsomme med råb og skrig, skældsord, beskyldninger og trusler og er også ofte fysiske med slag, spark, spyt og riven i hår. Konflikterne fylder rigtig meget i hele klassen og er meget forstyrrende for undervisningen.

Mål: At mindske antallet af konflikter til et 'naturligt leje' og dermed fremme trivslen i klassen.

Metode: Tema: 'Hvad er en god ven'? Varighed: 3 lektioner om ugen i 3 mdr.

Eleverne er kommet med hver deres bud på, hvad er en god ven? Hvordan er man en god ven? Eleverne har lavet plancher, hvor alle udsagnene er skrevet op på, og disse er hængt op i klassen.

Hver uge kåres 'Ugens ven', som får et Venskabsdiplom, der bliver hængt op i klassen.

Eleverne skal på skift vælge en kendt leg eller opfinde en ny, hvori indgår tal eller bogstaver og være 'leder' i legen. De andre skal deltage med respekt for leg og ledelse. Alle elever har reageret med overraskelse, men også med respekt for, at alle har ret til at have en god dag, og at alle har ret til at lære, og at ingen har ret til at ødelægge det for andre.

Resultat: Antallet af konflikter er faldet, og eleverne trives bedre. Alle elever er blevet mere opmærksomme på, hvornår nogen er en god ven. Fokus er flyttet fra 'dårlige venner' til 'gode venner'. Der er dog stadig et godt stykke vej endnu, og der skal fortsat arbejdes med emnet. Emnet udvides til også at omhandle: 'Uenighed og uvenskab på en hensigtsmæssig måde'.

Landsmødet den 15. april 2016 - Program Hvorfor er skolereformen god for børn?

Oplæg og debat om:

- Hvorfor er skolereformen god for den fælles skole?
- Hvorfor er skolereformen god for den varierede skoledag?
- Hvorfor er skolereformen sammen med formålsparagraffen en skole for børn?

Oplæg af: Niels Egelund Centerleder, direktør mm

Paneldebat med blandt andet:

Mette W Hagesen, landsformand for Skole og Forældre

Anders Bondo Christensen, formand for Danmarks Lærerforening

Elisa Bergmann, formand for BUPL.

Tilmelding **senest fredag den 8. april 2016** til arrangementer@gladsaxe.dk

Endeligt program udsendes direkte til medlemmerne og offentliggøres på www.taenketankdanmark.dk efter 8. april.

Husk!

Følg Tænk tank Danmark på facebook

Niels Egelund, Professor, Centerleder og direktør v/AU, DPU - Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse

Forfatter til bøger og artikler om pædagogiske og psykologiske emner og leder af den danske del af PISA-undersøgelsen

Elisa Bergmann, formand for BUPL
Den nye forbundsformand er Elisa Rimpler Bergmann, der kommer fra en post som formand for BUPL Sydjylland. Har været formand siden kongressen november 2014 og repræsenterer ca. 65.000 medlemmer af BUPL.

Anders Bondo Christensen, formand for DLF

Siden 2002 – formand for DLF
Fra 1987 – 2002 formand for Sønderborg Lærereforening.

Mette With Haagensen, formand for Skole og Forældre.

Skole og Forældre er landsforening for forældre i folkeskolen, der varetager interesserne for de forældre, der har børn i folkeskolen. Skolebestyrelserne er Skole og Forældres vigtigste fokusområde.

Arbejdsområderne er rådgivning, interessevaretagelse i forhold til regering, folketing og andre samarbejdspartnere, udgivelse af blade og håndbøger til skolebestyrelsesmedlemmer og forældre.

